Nummer VN2019-013785

Directie

Gemeente Amsterdam

Staf Openbare Ruimte Groen Dierenwelzijn en Reiniging **Staf**

Voordracht voor de Staf Openbare Ruimte Groen Dierenwelzijn en Reiniging van 05 september 2019

Portefeuille: Openbare Ruimte en Groen (24)

Agendapunt: Bo

Onderwerp

In te stemmen met het stedelijk beleidskader 'Ruimte voor de voetganger' en dit als uitgangspunt te hanteren bij het gesprek met Mascha ten Bruggencate inzake terrasregels in stadsdeel Centrum, d.d. 16 september aanstaande

Gevraagde beslispunten

1. In te stemmen met het stedelijk beleidskader 'Ruimte voor de voetganger' dat op 13 mei 2019 in concept op uw staf is behandeld, met als belangrijkste wijziging het opnemen van een passage die de stadsdelen de ruimte biedt om – mits goed onderbouwd – in hun eigen terrasregels locatiespecifieke uitzonderingen op te nemen waar de gewenste voetgangersbreedte niet behaald wordt bij het vergunnen van terrassen.

2. Kennis te nemen van het feit dat het bestuurlijk traject rondom terrasregels in Stadsdeel Centrum en het stedelijk traject rondom voetgangersbeleid in het afgelopen jaar ambtelijk op elkaar zijn afgestemd, met als belangrijkste resultaat dat binnen het beleidskader 'Ruimte voor de Voetganger' méér ruimte is opgenomen voor gebiedsgericht maatwerk bij het uitwerken van de nadere regelgeving in de stadsdelen.

3. Kennis te nemen van het gesprek dat op 16 september gepland staat tussen uzelf en Mascha ten Bruggencate, portefeuillehouder horeca in Centrum, over de toepassing van het nieuwe voetgangersbeleid bij de totstandkoming van de nieuwe terrasregels in Centrum.

4. Kennis te nemen dat het beleidskader tevens aan wethouder Dijksma wordt voorgelegd ter akkoord, voordat het college wordt gevraagd om het document vrij te geven voor inspraak. Na vaststelling zal dit beleid de basis vormen voor alle (nieuwe) regels t.a.v. terrassen en winkeluitstallingen in de stadsdelen.

Onderbouwing beslispunten

Reden van agendering

Op 13 mei is het concept beleidskader 'Ruimte voor de voetganger' op uw staf besproken, samen met de algemene stand van zaken rondom terrassenbeleid in de stad.

Uitslag was toen '*E; een nader uitgewerkte versie van het 'Beleidskader Ruimte voor de voetganger' wordt rond de zomer van 2019 geagendeerd in de staven verkeer en openbare ruimte, vooruitlopend op behandeling in het college t.b.v. vrijgave voor inspraak. In nieuw op te stellen beleidskader 'ruimte voor de voetganger' zal ook de toegankelijkheid (bijv. blindenstroken) benadrukt worden.*'

Het onderwerp wordt nu opnieuw geagendeerd. Enerzijds omdat u gevraagd wordt in te stemmen met definitieve versie van het voetgangersbeleid, anderzijds omdat de staf kan dienen ter voorbereiding op uw gesprek met Mascha ten Bruggencate d.d. 16 september aanstaande.

AD 1 In te stemmen met het stedelijk beleidskader 'Ruimte voor de voetganger' dat op 13 mei 2019 in concept op uw staf behandeld is.

In 2018 is de 'Leidraad Voetgangersruimte' opgenomen in de Leidraad van de Centrale Verkeerscommissie (CVC). Dit betekent dat de CVC bij herinrichtingsplannen ambtelijk toetst of er voldoende ruimte voor voetgangers is opgenomen. Dit is een belangrijke randvoorwaarde bij het borgen van de toegankelijkheid van de stad voor mindervaliden, slechtzienden, etc.

Omdat de ruimte voor voetgangers ook los van herinrichtingen onder druk staat (o.a. door aanvragen terrasvergunningen, uitstallingen, toevoeging van fietsparkeren), is de Leidraad Voetgangersruimte omgevormd tot een beleidsstuk dat bestuurlijk kan worden vastgesteld onder de noemer: 'Beleidskader ruimte voor de Voetganger'.

De definitieve inspraakversie ligt nu ter akkoord voor in uw staf en wordt tevens ter akkoord voorgelegd aan wethouder Dijksma (verkeer).

Het voetgangersbeleid gaat uit van 3 breedte-categorieën, afhankelijk van het straattype en de piekdrukte van voetgangers. Minimumbreedte voor de laagste categorie is 1,80 meter vrije doorloopruimte. Dit loopt op tot een gewenste vrije doorloopruimte voor de hoogste categorie van 3,60 meter. Alleen met goede onderbouwing (beschreven in het beleidsstuk) kan van de gewenste doorloopruimte afgeweken worden. Dat betekent dat na vaststelling van het beleidskader 'Ruimte voor de voetganger' alle stadsdelen hun terrasregels en regels voor winkeluitstallingen en andere objecten hierop aan moeten passen.

Op dit moment voldoet 65,1% van het Plusnet voetganger aan de minimale vrije doorloopruimte van 1,80m. Het Plusnet voetganger omvat zowel straten en pleinen die een doorgaande functie als straten die een verblijfsfunctie hebben. Dat zijn onder meer de stadsstraten, de routes naar belangrijke OV-knooppunten en een groot deel van de historische binnenstad. In de (concept) Agenda Autoluw is als maatregel opgenomen dat de komende jaren 15 voetgangersknelpunten aangepakt worden op stadsstraten, om de doorloopruimte te verbeteren. Het gaat hierbij niet om een complete herinrichting, maar om kleinere ingrepen die we in overleg met bewoners en ondernemers bedenken en kunnen uitvoeren.

Daarnaast is het parkeren van fietsen een belangrijk aandachtspunt om de vrije voetgangersruimte te borgen. Vanuit Programma Fiets is de afgelopen jaren ingezet op het verbeteren van de stallingsmogelijkheden (zowel op straat als inpandig), om de overlast van fietsen op het trottoir te verminderen. Vanuit Programma Autoluw wordt de komende jaren nog meer ruimte gemaakt om autoparkeren om te vormen naar fietsparkeren, zodat de druk op fietsparkeervoorzieningen afneemt. Op de Rode Loper (Damrak, Beursplein) is in het verlengde daarvan een gebiedsverbod afgegeven voor het fietsparkeren buiten de rekken/vakken/stalling. Hier wordt actief op gehandhaafd, zodat de vrije doorloopruimte die op het trottoir gemaakt is voor de voetganger ook vrij blijft van fietsen. Bij succes wordt deze aanpak wellicht uitgerold naar andere drukke gebieden.

In ambtelijk overleg met stadsdeel Centrum (zie AD2) is er één inhoudelijke wijziging doorgevoerd in het beleidskader ten opzichten van de versie die op 13 mei met u besproken is. Dat betreft de volgende passage, op pagina 8:"*(..) De norm is tevens de basis voor nieuwe beleidsregels omtrent terrassen, winkeluitstallingen en de plaatsing van andere objecten. Het bestuur baseert deze nadere regelgeving op de gewenste vrije doorloopruimte voor de*

voetganger, maar behoudt de vrijheid daar gemotiveerd van af te wijken indien specifieke locaties daarom vragen. Daarbij geldt dat de norm per straattype de gewenste minima voorschrijft, maar dat 1,80m vrije doorloopruimte overal de absolute ondergrens is bij het (opnieuw) vergunnen van objecten, terrassen, uitstallingen, etc. Als die ruimte fysiek niet beschikbaar is, moet gezocht worden naar alternatieven in de inrichting of het gebruik van de straat (zie §3.5) Uiteraard kan altijd besloten worden om méér vrije doorloopruimte op het trottoir te reserveren."

Deze passage biedt de stadsdelen de ruimte om – mits goed onderbouwd – in hun eigen terrasregels locatiespecifieke uitzonderingen op te nemen waar de gewenste voetgangersbreedte niet behaald wordt bij het vergunnen van terrassen. Deze vorm van maatwerk wordt nu ook al toegepast binnen huidige terrasregels in de stadsdelen en biedt de stadsdeelbesturen de mogelijkheid om desgewenst gebiedsgerichte uitzonderingen toe te staan. Wel geldt daarbij dat afwijkingen waar de doorloopruimte smaller is dan de ondergrens van 1,80m niet meer toegestaan kunnen worden op basis van beleidskader 'Ruimte voor de voetganger'. Als het stadsdeel tóch een terras wil behouden in straten waar géén 1,80 meter over blijft, moet de inrichting van de straat worden aangepast (bijv. parkeervakken opheffen) of het gebruik (bijv. autovrij maken of de rijbaan omvormen tot shared space) en moet er een ontwerp gemaakt worden waar de terrassen op zijn ingetekend.

Daarnaast is in de tekst het belang van toegankelijkheid op een aantal plekken benadrukt, waarbij voor het specifieke beleid voor toegankelijkheidsvoorzieningen (blindegeleidelijnen, trottoirbandverlagingen, etc.) verwezen wordt naar https://hior.amsterdam.nl.

NB: de beleidsnota wordt nog opgemaakt door een grafisch vormgever, voordat deze ter inspraak wordt vrijgegeven.

AD 2 Kennis te nemen van het feit dat het bestuurlijk traject rondom terrasregels in Stadsdeel Centrum en het stedelijk traject rondom voetgangersbeleid in het afgelopen jaar ambtelijk op elkaar zijn afgestemd.

De stadsdelen zijn bevoegd om eigen terrasregels op te stellen binnen de stedelijke kaders. Dat betekent dat de terrasregels van de stadsdelen uiteindelijk binnen het beleidskader 'Ruimte voor de voetganger' moeten passen.

Het afgelopen jaar is door stadsdeel Centrum, in samenwerking met VenOR, gewerkt aan het aanpassen van de terrasregels. Doel van het DB was om méér ruimte voor de voetganger te creëren. Bij het aanpassen van de terrasregels voor Centrum is daarom alvast uitgegaan van de maatvoering zoals die in het (concept) beleidskader Ruimte voor de Voetganger is opgenomen. Beide beleidsprocessen zijn gelijkgeschakeld, zodat de terrasregels van centrum konden dienen als 'testcase' voor de toepassing van het nieuwe voetgangersbeleid.

Tijdens dit proces bleek dat wanneer de 'gewenste vrije doorloopruimte' uit het beleidskader 'Ruimte voor de voetganger' óveral in Centrum 1 op 1 zou worden doorgevoerd, een groot deel van de terrassen (+/- 36%) zou moeten verdwijnen. De overige terrassen zouden grotendeels verkleind moeten worden. Daarop is in ambtelijk overleg besloten binnen het beleidskader 'Ruimte voor de Voetganger' méér ruimte op te nemen voor gebiedsgericht maatwerk bij het uitwerken van de nadere regelgeving in de

stadsdelen (zie AD1). Zo kunnen voor bepaalde straten uitzonderingen gemaakt worden, waar bijvoorbeeld in plaats van de 2,20m gewenste ruimte maar 1,80m voetgangersruimte gehanteerd wordt.

AD 3 Kennis te nemen van het gesprek dat op 16 september gepland staat tussen uzelf en Mascha ten Bruggencate, met als belangrijkste advies: vast te houden aan de algemene lijn zoals die nu is opgenomen in het Beleidskader ruimte voor de voetganger: gewenst is 1,80m tot 3,60m vrije doorloopruimte, afhankelijk van de drukte in de straat.

Op verzoek van Mascha ten Bruggencate is op 16 september een overleg met u ingepland over de voornemens van stadsdeel Centrum om de nieuwe terrasregels vast te stellen.

Zij wil graag met u spreken over de impact van het nieuwe voetgangersbeleid op terrassen, vóórdat het college het 'Beleidskader ruimte voor de voetganger' vrijgeeft voor inspraak en consultatie van de stadsdeelbesturen. Afgesproken is daarom met laatstgenoemde te wachten totdat dit gesprek tussen uzelf en mw. Ten Bruggencate heeft plaatsgevonden. Dit ingelast overleg levert enige vertraging op ten opzichte van de planning die eerder met u gedeeld is.

Vanuit VenOR wordt voorgesteld om tijdens het gesprek met mw. Ten Bruggencate vast te houden aan de algemene lijn zoals die nu is opgenomen in het Beleidskader ruimte voor de voetganger: gewenst is 1,80m tot 3,60m vrije doorloopruimte, afhankelijk van de drukte in de straat. In algemene zin dienen terrassen niet vergund te worden als deze vrije doorloopruimte niet behaald wordt.

Hiermee neemt het college het standpunt in dat de ruimte op de stoep primair openbaar gebied is, bedoeld voor de voetganger. Terrassen kunnen een waardevolle toevoeging zijn in de openbare ruimte, maar zijn secundair aan het belang van voldoende veilige, comfortabele en toegankelijke voetgangersruimte. Het beleidskader 'Ruimte voor de voetganger' is hiermee ook een steun in de rug voor stadsdeelbesturen die het huidige beslag van de terrassen op de schaarse openbare ruimte willen terugdringen.

Stadsdelen krijgen binnen het beleidskader Ruimte voor de Voetganger wel voldoende vrijheid om gebiedsgericht maatwerk toe te passen, indien ze op specifieke locaties toch de terrassen willen behouden terwijl dit ten koste gaat van de gewenste voetgangersruimte (zie AD 1 en AD 2); bijvoorbeeld omdat de terrassen onlosmakelijk verbonden zijn met het historisch gegroeide karakter van de buurt.

We bespreken bovenstaande lijn graag nader met u tijdens de staf. Desgewenst zal [redacted] namens VenOR aansluiten bij het gesprek met mw. Ten Bruggencate ter ambtelijke ondersteuning.

Volgende processtappen

Beoogde vervolgplanning besluitvorming beleidskader 'Ruimte voor de voetganger':

- 16 september 2019: gesprek Ivens / Ten Bruggencate inzake terrassen in Centrum
- Eind september 2019: behandeling inspraakversie op staf wethouder Dijksma
- Oktober 2019: behandeling in het college van BenW t.b.v. vrijgave voor inspraak
- Oktober - november 2019: inspraakperiode en consultatie stadsdeelbesturen

- December 2019: verwerken inspraakreacties
- Q1 2020: besluitvorming in college en raad
- Q2-Q3 2020: op basis van het beleidskader Ruimte voor de Voetganger en ervaringen in stadsdeel Centrum samen met de stadsdelen de overige terrasregels aanpassen. Ook de regels voor uitstallingen kunnen op basis van het beleidskader worden aangepast, waarbij tevens een relatie bestaat met het buitenreclamebeleid.

Advies / afstemming

- Opgesteld door VenOR in samenwerking met RenD.
- Opgesteld in afstemming met SD Centrum [redacted].
- Opmerkingen bestuursadviseur verwerkt.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2019-077345	1. Beleidskader ruimte voor de Voetganger DEF.pdf (pdf)
AD2019-077299	Staf Openbare Ruimte Groen Dierenwelzijn en Reiniging Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

[redacted]

Uitslag